

SOS mod Racisme
Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N.
sos@sosmodracisme.dk
www.sosmodracisme.dk

Høringsvar fra SOS mod Racisme på udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven (Øget kontrol på udlændingeområdet)

København, d. 22. oktober 2017

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet,
uim@uim.dk og jkw@uim.dk.

SOS mod Racisme takker for det tilsendte lovforslag, med svarfrist d. 23. oktober.

Vores kommentarer til de enkelte punkter er følgende:

1. Vedr. EUs tilbagesendelsesdirektiv

Vi har ikke noget imod at udrejseforbuddet regnes fra den 1. i måneden efter at den faktiske udrejse har fundet sted, og at Danmark dermed bringer sin administration i overensstemmelse med EU's tilbagesendelsesdirektiv, som Danmark har valgt at inkorporere nogle dele af.

For en del udlændinges vedkommende, som netop er forsvundet uregistreret, mangler der dog en sådan udrejsedag, nogle udlændinge vil muligvis være udrejst uregistreret, mens andre fortsat vil leve uregistreret i Danmark. Fravær af en folkeregisteradresse er således ikke ensbetydende med en udrejsedag.

2. At udlændinge straffes med fratagelse af muligheder og rettigheder til udstedelse af rejselegitimation, hvis de to gange i løbet af 5 år har mistet sådanne dokumenter

Vi kan forstå at Udlændingeministeren mener, at mange bortkomster af rejselegitimationer eller pas må skyldes, at udlændinge sælger dem, lejer dem ud eller giver dem væk, dvs. bevidst misbruger dem. Men det har ministeren jo ikke dokumenteret, ligesom der ikke er nævnt noget om, hvor ofte man har opdaget sådanne tilfælde. Det er jo strafbart og må fremgå af kriminalitetsregisteret, når det opdages, så det burde have været undersøgt og fremlagt inden fremsættelse af lovforslaget: er der tale om et reelt problem, eller handler lovforslaget mere om at øge antallet af udlændingestrømninger, altså et ønske om at straffe så omfattende som muligt?

En anden mulighed for bortkomst af identifikationspapirer kan jo – i stedet for en udlændings forsøg på egengevinst være, at sådanne dokumenter hyppigere hos udlændinge end andre bliver stjålet. Asylansøgere er nemme ofre for røveri og tyveri både under flugten og i asylcentre, og dokumenter kan gå tabt i forbindelse med de flytninger, de oplever, når asylcentre lukkes pga. færre asylansøgere. Nyankomne flygtninge er siden 2015 ikke mere sikret en egen selvstændig bolig, og ofte indkvarteres de i midlertidige boliger sammen med andre, hvilket kan begrænse deres muligheder for at sikre egne ejendele – inkl. vigtige dokumenter.

Vi forstår også at Udlændingeministeren mener, at pas eller særlig rejselegitimation bedst kan deponeres hos Udlændingestyrelsen. Det er jo også bekvemt for styrelsen, hvis udlændingen på et tidspunkt vil flytte til et andet EU-land eller skal tilbagesendes dertil eller udvises el. lign. Men i betragtning af Udlændingestyrelsens sagsgange, lange sagsbehandlingstider, meget begrænsede ressourcer til kundebetjening, og som der i hvert fald tidligere har været rapporteret - vi ved ikke om det fortsat gælder – bortkomster af indleverede dokumenter til Udlændingestyrelsen, er Udlændingestyrelsen muligvis ikke en sikker myndighed for en udlænding, at deponere rejselegitimation eller pas hos!

Udlændingestyrelsen har tidligere – og måske stadigvæk? - organiseret arbejdet med dokumenter uhensigtsmæssigt. Således har håndteringen af fx dokumenter i familiesammenføringsager for syriske flygtninge været varetaget af skiftende sagsbehandlere, ofte studentermedhjælpere. Indkomne breve med dokumenter blev initialt besvaret med en kvittering for ansøgningen, som man angav at ville se på om ca. 3 måneder. Efter disse måneder blev sagen gennemgået mht. om der var den fornødne dokumentation. Derefter blev der evt. foretaget ægthedsvurderinger, og derefter evt. udsendt brev til ansøgeren om, at man ønskede det originale dokument af en attest el. lign. inden for en tidsfrist på nogle måneder. Herefter kunne proceduren gentage sig med skiftende sagsbehandlere på sagen, og måske fandt man nu ud af, at man måtte have endnu et ægte dokument, som måske var umuligt for ansøgeren at skaffe eller få smuglet til Danmark. Udover at dokumenter kan bortkomme også i Udlændingestyrelsen, er det ikke sikkert, at man vil kunne nå at få udleveret rejsedokumentation, hvis ens nærmeste fx. var døende i hjemlandet, og man ville forsøge at nå frem inden.

SOS mod Racisme mener således ikke, man bør fremsætte eller stemme for et lovforslag om, at udlændinge skal straffes med fratagelse af muligheder og rettigheder til udstedelse af rejselegitimation, hvis de to gange i løbet af 5 år har mistet sådanne dokumenter.

I kommentarerne til lovforslaget hedder det:

”Vedr. § 39 stk 6 versus Flygtninge- og Statsløsekonventionen:

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at lovforslaget er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. I den forbindelse bemærkes det, at artikel 28 i henholdsvis flygtningekonventionen af 28. juli 1951 og statsløsekonventionen af 28. september 1954 forpligter stater til at udstede rejselegitimation til personer omfattet af konventionernes anvendelsesområde til brug for rejse uden for statens område. Der lægges med den foreslåede bestemmelse i § 39, stk. 6, ikke op til, at en flygtning eller en statsløs – selv hvor der er mistanke om tidligere misbrug til personfalsk – ikke vil kunne rejse uden for Danmarks område.”

Efter SOS mod Racismes mening vil lovforslagets overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser afhænge af, hvordan loven reelt vil blive administreret. De undtagelsestilfælde, der er nævnt i lovforslaget, som vil kunne give anledning til, at der vil blive udstedt rejselegitimation trods bortkomst af rejsedokumentation eller anden mistanke om misbrug, er efter vores mening for smalle og ikke udtømmende nok.

3. Spærring af rejsedokumentation

§39, Stk. 7: Udlændingestyrelsen vil kunne blokere dansk rejselegitimation, hvis en udlænding har både dansk rejselegitimation og pas fra et andet land, og ikke ønsker at deponere det ene pas hos styrelsen.

Der er jo allerede indført mulighed for dobbelt statsborgerskab i Danmark og i flere andre lande.

I SOS mod Racisme er vi usikre på, dels om det overhovedet vil være hensigtsmæssigt for udlændingen at deponere passet hos Udlændingestyrelsen, og dels om det er korrekt af Udlændingestyrelsen at spærre den danske rejselegitimation. Det sidste gælder også ved §39, stk. 8.

4. **Udover gentagen bortkomst af rejselegitimation, kan udstedelse af rejselegitimation nægtes, hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige orden eller statens omdømme.**

SOS mod Racisme er enige i, at det kan være rimeligt, at nægte udstedelse af rejsedokumentation, hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige orden, fx efter udført alvorlig kriminalitet efter Straffelovens kapitel 12 eller 13, men når det gælder nægtelse pga. statens omdømme er vi uenige. I bemærkningerne defineres det således: Med udtrykket »statens omdømme« henvises til situationer, hvor det vurderes, at ansøgeren ved sine handlinger i udlandet vil kunne skade Danmarks relationer til andre lande.

SOS mod Racisme mener, at det især er Danmarks udlændinge- og asylpolitik anført af regeringen, og retorikken om udlændinge, som den kommer til orde i udlændingedebatten og fremføres af udlændingeministeren fx ved annoncer i udenlandske aviser, der skader Danmarks omdømme i udlandet.

Fx. medførte "Smykeloven" en shitstorm mod Danmark, en enstemmig fordømmelse fra Portugals parlament (UUI 2015-16, Alm.del Bilag 95, Offentligt), og påtale af Kofi Annan, og bl.a. af USA's repræsentant ved upr-eksamen af Danmark i 2016. En stor del af udlandets kritik og anbefalinger ved Danmarks upr-eksamen i 2016, drejede sig om Danmarks behandling af udlændinge.

SOS mod Racisme mener, at hensynet til "statens omdømme" bør udgå som grund til at nægte udstedelse af rejselegitimation.

5. **Genindførelse af straf for overtrædelse af den oplysningspligt, der kan pålægges en person, som skønnes at kunne bidrage med oplysninger til brug for behandlingen af en udlændingesag**
"En person, der i medfør af udlændingelovens § 40, stk. 1, 4. pkt., er pålagt oplysningspligt, vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år, hvis den pågældende person nægter at afgive de oplysninger, som vedkommende er blevet pålagt at oplyse, og oplysningspligten dermed ikke efterkommes."

SOS mod Racisme fatter ikke, at man kan og vil gennemføre en lovparagraf, der skal gøre det strafbart for andre personer ikke at stikke en udlænding! Og at overtrædelse af en sådan paragraf vil kunne medføre bøde eller fængsel i op til et år!

Ønsker vi et Danmark, hvor folk stikker hinanden, som under den nazistiske besættelse under 2. verdenskrig? En sådan lov er ikke en retsstat værdig, den hører hjemme i et diktatur!

Om en udlændings boligforhold lever op til de krav, Danmark sætter ved familiesammenføring, kan efter vores mening ikke retfærdiggøre en indblanding i vedkommendes sag, eller at straffe den, der ikke blander sig! Selv om regeringen forsøger at kontrollere ethvert skridt, en udlænding tager i Danmark, skal vi ikke leve i en politistat! Vi kan ikke se, at samfundet på nogen måde har så store interesser i dette, at borgerne bør overskride normale grænser og stikke udenlandske naboer eller lejere. SOS mod Racisme tager kraftigt afstand fra denne del af lovforslaget. I øvrigt tænker vi, at dette forslag reelt vil være umuligt at administrere og dømme efter – som så meget andet i Udlændingelovgivningen! Desuden at man med paragraffen nemt kommer til at overtræde retten til privatliv og til familieliv jf. EMRK.

Når man gør det strafbart *ikke at stikke* en udlænding, kommer man også til at gøde jorden for racistiske kræfter, som man måske ikke ønskede at fremme. Internettet og de sociale medier rummer massevis af fremmedfjendtlige ytringer på bestemte blogs og facebooksider, fx Nationen. Folk med sådanne attituder vil kunne henvende sig med falske anklager til udlændingemyndighederne eller politiet, hvilket dels kan medføre forkerte afgørelser og mindsket retssikkerhed, dels kan øge administrationen og være til stor ulempe for de udlændinge og danskere, det går ud over.

SOS mod Racisme mener, at denne del af lovforslaget ikke bør fremsættes.

Anne Nielsen, Næstformand
SOS mod Racisme